

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 2792/2022
20.09.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Иване Рађеновић, председника већа, Владиславе Милићевић, Татјане Матковић Стефановић, Бранка Станића и Татјане Миљуш, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Јелена Петровић, адвокат из ..., против туженог ЈП „Комуналац“ Бујановац, чији је пуномоћник Миодраг Крстић, адвокат из ..., ради исплате, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 7/2022 од 10.02.2022. године, у седници већа одржаној дана 20.09.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРИХВАТА СЕ одлучивање о посебној ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 7/2022 од 10.02.2022. године.

УСВАЈА СЕ ревизија туженог и **ПРЕИНАЧУЈУ СЕ** пресуда Апелационог суда у Нишу Гж1 7/2022 од 10.02.2022. године и пресуда Основног суда у Бујановцу П1 69/20 од 01.11.2021. године, тако што се **ОДБИЈА** као неоснован тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се обавезе тужени да му за период од 06.05.2016. године до 06.05.2019. године, исплати на име мање исплаћене накнаде трошкова за топли оброк износ од 94.581,10 динара и на име накнаде трошкова за регрес за коришћење годишњег одмора износ од 115.538,40 динара, у појединачним месечним износима са законском затезном каматом од доспелости сваког износа до исплате, као и да тужиоцу накнади трошкове поступка у износу од 111.506,00 динара са законском, а у погледу трошкова поступка, одређује се да свака странка сноси своје трошкове.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужилац да туженом накнади трошкове другостепеног и ревизијског поступка у износу од 134.021,00 динара, у року од 15 дана од дана пријема отправка пресуде.

Образложење

Пресудом Основног суда у Бујановцу П1 69/20 од 01.11.2021. године, ставом првим и другим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу за период од 06.05.2016. године до 06.05.2019. године исплати на име мање исплаћене накнаде трошкова за топли оброк износ од 94.581,10 динара и на име накнаде трошкова за регрес за коришћење годишњег одмора износ од 115.538,40 динара, у појединачним месечним износима са законском затезном каматом од доспелости сваког износа до исплате. Ставом трећим

изреке, обавезан је тужени да тужиоцу накнади трошкове поступка у износу од 111.506,00 динара, са законском затезном каматом од дана пријема пресуде.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж1 7/2022 од 10.02.2022. године, одбијена је као неоснована жалба туженог и потврђена првостепена пресуда.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену ревизију је изјавио тужени због погрешне примене материјалног права, са предлогом да се о истој одлучује применом одредбе члана 404. Закона о парничном поступку.

Врховни суд је дозволио одлучивање о посебној ревизији туженог на основу члана 404. ЗПП („Сл. гласник РС“, бр. 72/11...18/20) сматрајући да постоји потреба за уједначавањем судске праксе имајући у виду другачију судску праксу у истој чињенично правној ситуацији израженој у пресудама на које је ревидент указао због чега је одлучио као у ставу првом изреке.

Врховни суд је испитао побијану пресуду применом члана 408. Закона о парничном поступку и нашао да је ревизија основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је у радном односу код туженог на радном месту ... на основу уговора о уређењу међусобних односа из радног односа са запосленим од 27.04.2015. године, којим је у члану 7. тачка 5. и 6, уговорено да запослени има право на накнаду трошкова за исхрану у току рада и регрес за коришћење годишег одмора у висини одређеној Правилником о заради, накнади зараде и другим примањима. Тужени послодавац је признао право на тражене исплате и уврстио их у план и програм пословања за 2016. годину, 2017. годину, 2018. годину и 2019. годину, с тим да их није приказао као посебну ставку. Тужилац захтев за исплату наведених трошкова заснива на одредбама Посебног колективног уговора за јавна предузећа у комуналној делатности од 18.03.2015. године. Висина укупног потраживања тужиоца утврђена је вештачењем у складу са параметрима из Правилника туженог од 06.04.2015. године и Посебног колективног уговора за јавна предузећа у комуналној делатности од 18.03.2015. године.

Код овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су закључили да тужилац основано потражује мање исплаћену накнаду трошкова за исхрану у току рада и регрес за коришћење годишег одмора у складу са Посебним колективним уговором за јавна предузећа у комуналној делатности, јер тужени ову накнаду у утврђеним износима није тужиоцу исплатио, а одлуком од 13.05.2016. године је признао право на тражене исплате које је уврстио у План и програм пословања, па су усвојили постављени тужбени захтев и обавезали туженог да да тужиоцу накнади наведене трошкове.

По оцени Врховног суда, овакво становиште нижестепених судова није правилно.

Одредбом члана 1. Закона о привременом уређивању основице за обрачун и исплату плата, односно зарада и других сталних примања код корисника јавних

средстава („Службени гласник РС“, број 116/14 – ступио на снагу 28.10.2014. године), прописано је да се овим законом привремено уређује основица, односно вредност радног часа, вредност бода и вредност основне зараде, за обрачун и исплату плата, односно зарада као и других сталних примања изабраних, именованих, постављених и запослених лица као корисника јавних средстава са циљем очувања финансијског система у Републици Србији и система плата и зарада у јавном сектору. У члану 3. став 1. наведеног закона, прописано је да се у овом закону платом сматра зарада запосленог код корисника јавних средстава утврђен у складу са законом који уређује радне односе, односно плате изабраног, именованог и постављеног лица, запосленог код корисника јавних средстава утврђеног у складу са законом који уређује плату у државним органима, органима локалне власти, организацијама обавезног социјалног осигурања и јавним службама. У члану 4. истог закона, прописано је да су ништаве одредбе општег или појединачног акта којима се повећавају основице, коефицијенти и други елементи, односно уводе нови елементи на основу којих се повећава износ плате и других сталних примања код субјеката из члана 2. овог закона, донет за време примене овог закона.

Тужени је корисник буџетских средстава, па се на њега, осим поменутог закона, примењује и Закон о буџету и Закон о буџетском систему, те обавезе које преузима морају одговарати апропријацији која му је одобрена за ту намену у одговарајућој буџетској години (члан 54. Закона о буџетском систему).

Под зарадом сматрају примања из радног односа као што је, између осталог, и накнада за регрес за коришћење годишњег одмора, а што произлази из одредбе члана 105. Закона о раду, а појам зараде у складу са Законом о привременом уређивању основице за обрачун и исплату плата, односно зарада и других сталних примања код корисника јавних средстава, подразумева зараду утврђену у складу са законом који уређује радне односе. Другачијим тумачењем појма зараде не би био испуњен циљ Закона о привременом уређивању основице за обрачун и исплату плата, односно зарада и других сталних примања код корисника јавних средстава (члан 1), јер би то значило селективну примену закона, имајући у виду и да коефицијент за обрачун плате изабраних, именованих и постављених лица и запослених у складу са Законом о платама у државним органима и јавним службама, садржи и додатак на име накнаде за регрес за коришћење годишњег одмора, на које се као и на запослене код туженог примењује Закон о привременом уређивању основице за обрачун и исплату плата, односно зарада и других сталних примања код корисника јавних средстава.

С обзиром да су правила из Закона о привременом уређивању основице за обрачун и исплату плата, односно зарада и других сталних примања код корисника јавних средстава, Закона о буџету и Закона о буџетском систему императивне природе која се морају безусловно поштовати, без права да се у њима било шта мења, код буџетског финансирања плата код туженог није могуће применити корективно правило из члана 8. став 2. Закона о раду, јер је управо законом одређен начин утврђивања основице за плате. Због тога по схватању овог суда, одредбе Посебног колективног уговора, донете након ступања на снагу Закона о привременом уређивању основице за обрачун и исплату плата, односно зарада и других сталних примања код корисника јавних средстава, ништаве су и као такве не могу да производе правно дејство (ПКУ не може бити супротан закону на основу члана 103. ЗОО у вези члана 240. Закона о раду) због чега су нижестепене пресуде преиначене и тужбени захтев тужиоца одбијен.

На основу члана 416. став 1. ЗПП одлучено је као у ставу другом изреке.

Имајући у виду делимичан успех тужиоца у првостепеном поступку (у погледу досуђених износа на име разлике зараде до висине минималне зараде ставом првим изреке правноснажне пресуде Основног суда у Бујановцу П1 71/19 од 29.01.2020. године), на основу члана 165. став 2, у вези члана 153. став 2. ЗПП, одлучено је да свака странка сноси своје трошкове поступка.

Сагласно одредбама члана 153. став 1, 154. и 163. став 2. ЗПП, туженом су досуђени опредељени трошкови жалбеног и ревизијског оступка у укупном износу од 134.021,00 динара и то на име састава жалбе и ревизије износ од по 18.000,00 динара, као и на име судске таксе за жалбу и другостепену пресуду по 14.003,00 динара, за ревизију износ од 28.006,00 динара и таксе на ревизијску одлуку износ од 42.009,00 динара, одмерено према Тарифи о наградама и накнади трошкова за рад адвоката („Службени гласник РС“, бр. 121/12...99/20) и Таксеној тарифи из Закона о судским таксама („Службени гласник РС“, бр. 28/94 ... 95/18).

Имајући у виду напред изнето, Врховни суд је на основу члана 165. став 1. ЗПП одлучио као у ставу трећем изреке.

Председник већа – судија
Ивана Рађеновић, с.р.

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић